

REFERAT Partssammensatt utvalg d. 10-02-2026

Mødedato Tirsdag d. 10. februar 2026 kl. 08:30

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	9
Godkjenning av protokoll fra møte i partssammensatt utvalg 20.01.2026.....	10
KS debatthefte 2026 om beredskap og bærekraftig velferd - innspill fra Kristiansand.....	12
Rapportering av alvorlige personalsaker og årsrapport for varslingsgruppen 2025.....	26

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Orientering om Helt i mål

Komplett innkalling Partssammensatt utvalg (10.02.2026)

Saksliste Partssammensatt utvalg 10.02.2026

PROTOKOLL PARTSSAMMENSATT UTVALG

Dato: 10.02.2026
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 3/26 - 5/26
Møtets varighet: Kl. 08.30 til 09.30
Møteleder: Ordfører Mathias Bernander

Til stede:

Mathias Bernander (H)
Norunn Tveiten Benestad (H)
Vegard K. M. Launes (H) for
Atle Aasen (KRF) for
Silje Vårlid (KRF) for
Tom Jørgensen (FRP)
Kenneth Mørk (AP)
Jannike Arnesen (AP)
Tonje Jondahl Alvestad (SV)
Pål Tjøm (ansatt repr.)
Ingen vararepr. for
Hedvig Elisabeth Ihlen (ansatt repr.)
Knut Arild Knutsen (ansatt repr.)

Forfall:

Nicolai Østeby (H)
Charlotte Beckmann Finnestad (KRF)
Sigrun Sæther (KRF)

Åse Birkrem (ansatt repr.)

Til stede fra administrasjonen:

Direktør for organisasjon og teknologi
Direktør for økonomi og virksomhetsstyring
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Anne Aunevik, rådgiver strategi, analyse og styring
Rolv Arne B. Løvåsen, rådgiver beredskap
Martin Benestad Vestergaard, prosjektleder Helt i mål

Presentasjon av KS debatthefte bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand ved Anne Aunevik og Rolv Arne B. Løvåsen

- Denne gangen spør KS hva vil vi gjøre i vår kommune
 - Tema 1 Taktskifte for bærekraftig velferd
 - Tema 2 Taktskifte for styrket beredskap
- Framdriftsplan for KS debatthefte 2026
- Ny virkelighet
- KS foreslår 6 aktuelle grep for å skjerpe beredskapen
- Hva må vi prioritere i Kristiansand for å sikre kritisk kompetanse – tilstrekkelig arbeidskraft
- Hva må vi prioritere i Kristiansand for å øve selv og sammen med andre
- Kommunens deltakelse i øvelser i totalforsvarsåret 2026
- Kommunal beredskapsplikt
- Hvordan beredskapen er organisert
- Ressurser i innsats
- Øvelse utfall av strøm og ecom
- Lokalisering av IP'er (informasjonspunkter)

Deretter spørsmål og kommentarer.

"Helt i mål - Bærekraftig rekruttering av personer utenfor arbeid til kommunale helse- og omsorgstjenester" ved prosjektleder Martin Benestad Vestergaard

Innledning ved Kjell A. Kristiansen

- Forskningsrådets utlysning
 - Formålet med utlysningen er å stimulere til forskning og innovasjon som er forankret i behov for å styrke bærekraften i de kommunale helse- og omsorgstjenestene
- Kristiansand kommune, helse, Helt i mål – Bærekraftig rekruttering av personer utenfor arbeid til kommunale helse- og omsorgstjenester
- Det er GØY!
- Prosjektet «Helt i mål» vil bidra til å svare ut helsepersonellkommissjonens anbefalinger med å legge til rette for styrket rekrutteringsmulighet fra den ressurs personer utenfor arbeid og utdanning utgjør
- Noe er nytt, noe er basert på det som allerede skjer i helse og mestring og NAV, noe bygger på Flere i arbeid
- Hovedmål
- Hovedaktiviteter
- Formidle og rapportere
- Et helt lag: hvem er med?
- Hva skjer fremover?

Deretter spørsmål og kommentarer.

3/26 Partssammensatt utvalgssak:
**Godkjenning av protokoll fra møte i partssammensatt utvalg
20.01.2026**
(ark.nr. 2026000040)

Partssammensatt utvalgs vedtak:

Partssammensatt utvalg godkjenner protokoll fra møte i partssammensatt utvalg 20.01.2026.
(Enst.)

12 av 13 repr. til stede.

4/26 Formannskapssak:
**KS debatthefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap -
innspill fra Kristiansand**
(ark.nr. 2025020189)

Partssammensatt utvalgs innstilling:

Partssammensatt utvalg tar saken til orientering.
(Enst.)

12 av 13 repr. til stede.

Forslag:

SV fremmet følgende forslag:

- «1. Spørsmål 1, alternativ til pkt. 2:
Ta i bruk selvhjelps løsninger og prioritere tjenester som bidrar til at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem lenger
2. Spørsmål 3, endre pkt. 8 til:
Sikre drift av kritiske tjenester som utføres av private og/eller ideelle leverandører.
3. Spørsmål 3, nytt punkt:
- Ha beredskap for alvorlig forurensning»

AP/SV fremmet følgende forslag:

- «1. Spørsmål 1, tilleggspunkt:
Styrke innsatsen for forebygging og folkehelse
2. Spørsmål 2, nytt punkt:
Prioritere økt grunnbemanning i helse og oppvekst»

Høyre/KRF fremmet følgende forslag:

«**Kristiansands innspill til spørsmål 3:** Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet?»

A. Overordnede føringer

1. Totalforsvar som styrende prinsipp
Integrere totalforsvar og beredskap som et styrende prinsipp i kommunens plan- og styringssystemer, etter modell av helhetlig beredskap slik vi blant annet ser i Finland.

2. Langvarige kriser og krig som dimensjonerende scenario
Dimensjonere kommunal beredskap for langvarige kriser og krig, herunder bortfall av strøm, vann, EKOM og forsyninger over tid.
3. Fra planbasert til operativ beredskap
Styrke overgangen fra planbasert beredskap til operativ beredskap, med vekt på faktisk evne til å opprettholde kritiske tjenester i krise og krig.
4. Minimumsforventninger til kommunal beredskapskapasitet
Arbeide for tydeligere nasjonale minimumsforventninger til kommunenes beredskapskapasitet, inkludert kontinuitet i samfunnskritiske tjenester.
5. Kommunale og interkommunale beredskapslagre
Utrede behovet for kommunale eller interkommunale beredskapslagre for kritiske ressurser i samarbeid med statlige myndigheter og lokalt næringsliv.
6. Forpliktende samarbeid med private leverandører
Formalisere samarbeid med private leverandører av samfunnskritiske tjenester gjennom forhåndsavtaler som også gjelder i krise og krig.
7. Krise- og krigsledelse
Sikre systematisk opplæring og øving i krise- og krigsledelse for politisk og administrativ ledelse.
8. Psykologisk beredskap og motstandskraft
Styrke psykologisk beredskap, herunder evne til å håndtere desinformasjon, bevare tillit og sikre demokratisk motstandskraft
9. Tilfluktsrom og eksisterende beskyttelsessteder
Sikre bedre kunnskapsgrunnlag om status, tilgjengelighet og funksjon på eksisterende tilfluktsrom og andre beskyttelsessteder.
10. Beskyttelsesrom i nye større bygg
Utrede nasjonale forventninger til etablering av beskyttelsesrom eller tilsvarende løsninger i nye større bygg.

B. Kommunale prioriteringer og operative tiltak

11. Formalisert samarbeid med næringsliv og private aktører
Styrke og formalisere samarbeid med regionale næringsaktører og private leverandører av samfunnskritiske tjenester gjennom koordinerte beredskapsavtaler som sikrer drift og leveranser også i krise og krig.
(erstatte tidligere punkt 1 og 8)
12. Samarbeid med sykehus og spesialisthelsetjenesten
Videreutvikle samarbeid om pasienthåndtering og helsetjenester i kriser.
13. Frivillige organisasjoner
Invitere bredden av frivillige organisasjoner til å bidra med aktiviteter, kompetanse og ressurser i beredskapsarbeidet.
14. Interkommunal samhandling
Målrettet og scenariobasert samhandling med nabokommuner.
15. Utdanningsinstitusjoner og studenter
Inkludere kommunens utdanningssteder og studenter i lokalt beredskapssamarbeid.
16. Personell og kontinuitet
Etablere og vedlikeholde oppdaterte oversikter over personellressurser, samt planlegge for mobilisering av alternative og supplerende ressurser for å sikre kontinuitet i kommunale tjenester ved langvarig fravær eller redusert bemanning.
(erstatte tidligere punkt 6 og 7)
17. Tillit til lokal ledelse
Styrke og opprettholde tillit til kommunens administrative og politiske ledelse i krise og krig.
18. Lokal håndtering av desinformasjon
Forberede lokalsamfunnet på å håndtere desinformasjon og informasjonspåvirkning.

19. Informasjon og kommunikasjon
Etablere informasjonspunkt og vurdere alternative informasjonskanaler ved bortfall av ordinære løsninger.
20. Vann og strøm
Forberede håndtering av langvarig bortfall av vann- og strømforsyning.
21. Lokal matproduksjon
Tilrettelegge for lokal matproduksjon som del av forsyningsberedskapen.
22. Digital sikkerhet
Styrke kapasitet og kompetanse innen digital sikkerhet.
23. Bortfall av EKOM
Planlegge for bortfall av elektronisk kommunikasjon og sikre alternative kommunikasjonsløsninger.
24. Samhandling med kunnskapsmiljøer
Samhandle med relevante kunnskaps- og forskningsmiljøer.
25. Øvelser med befolkningen
Øve sammen med befolkningen for å styrke lokal beredskap og egenberedskap.
26. Øvelser for ansatte
Forberede kommunens ansatte gjennom jevnlige øvelser og opplæring»

Ordfører Mathias Bernander, H, fremmet følgende forslag:
«Partssammensatt utvalg tar saken til orientering.»

Voteringer:

Ordfører Mathias Bernander, H, sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

Øvrige forslag følger saken uten votering.

Kommunedirektørens innstilling ble ikke votert over.

5/26 Partssammensatt utvalgssak:
Rapportering av alvorlige personalsaker og årsrapport for varslingsgruppen 2025
(ark.nr.)

Partssammensatt utvalgs vedtak:

1. Partssammensatt utvalg tar årsrapporten for 2025 for varslingsgruppen til orientering.
2. Partssammensatt utvalg tar rapportering av alvorlige personalsaker for 2025 til orientering.
(Enst.)

12 av 13 repr. til stede.

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 3/26: Godkjenning av protokoll fra møte i partssammensatt utvalg 20.01.2026

Bilag

Komplett innkalling Partssammensatt utvalg (20.01.2026)

Dato 30. januar 2026
Saksnr.: 2026000040-7
Saksbehandler Anne Lise H Aabø
Godkjent av Kjell A. Kristiansen

Saksgang
Partssammensatt utvalg

Møtedato
10.02.2026

Godkjenning av protokoll fra møte i partssammensatt utvalg 20.01.2026

Forslag til vedtak

[Partssammensatt utvalg godkjenner protokoll fra møte i partssammensatt utvalg 20.01.2026.](#)

Vedlegg:
Protokoll fra møte i partssammensatt utvalg 20.01.2026

Punkt 4/26: KS debathefte 2026 om beredskap og bærekraftig velferd - innspill fra Kristiansand

Bilag

Vedtak Form, 11022026, Sak 10/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak HELSEUTV, 20012026, Sak 2/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak Eldre, 05022026, Sak 6/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak , 03022026, Sak 7/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak RPF, 05022026, Sak 6/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak KOMM, 10022026, Sak 9/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak KULT, 22012026, Sak 7/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak OPPV, 10022026, Sak 7/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Vedtak ARMU, 29012026, Sak 22/26, KS debathefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

KS Debattheft 2026 Tid for taktskifte

Dato 12. desember 2025
Saksnr.: 2025020189-5
Saksbehandler Anne Aunevik
Godkjent av Camilla Jarlsby
Brede Skaalerud
Bernt Jørgen Stray
Tone Iglebæk
Kristin Eidet Robstad
Terje Fjellvang
Kjell Alfred Kristiansen
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Helseutvalget
Kultur- og idrettsutvalget
Areal- og miljøutvalget
Kommunalutvalget
Partssammensatt utvalg
Formannskapet
Oppvekstutvalget

Møtedato

20.01.2026
22.01.2026
29.01.2026
10.02.2026
10.02.2026
11.02.2026
10.02.2026

KS debatthefte 2026 om bærekraftig velferd og styrket beredskap - innspill fra Kristiansand

Forslag til vedtak

Saken er drøftet og formannskapet i Kristiansand vedtar at følgende innspill gis:

Kristiansands innspill til spørsmål 1: Hva må vi gjøre i vår kommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

1. Forberede transformasjon av helse- og omsorgstjenestene
2. Ta i bruk digitale selvhjelps løsninger og prioritere tjenester som bidrar til at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem lenger
3. Prioritere innføring av digitale løsninger som frigjør tid for fagpersonell
4. Anskaffelse av nytt elektroniske pasientjournalssystem for bedre informasjonsflyt
5. Avstemme forventninger til tjenestenes nivå og innhold framover

Kristiansands innspill til spørsmål 2: Hvordan kan vi i vår kommune de neste to årene bruke og mobilisere de arbeidskraftressursene vi har best mulig for å løse samfunnsoppgavet vårt?

1. Justere ansvars- og oppgavefordeling for å sikre effektiv bruk av kompetanse
2. Videreutvikle livsfasepolitikk og arbeidstidsordninger som fremmer økt arbeidsglede og bidrar til at ansatte motiveres for å stå lenger i jobb
3. Redusere sykefravær
4. Øke andelen heltidsansatte
5. Rekruttere og kvalifisere personer utenfor arbeidslivet til stillinger i kommunen

6. Stimulere lokalsamfunn, frivillige og pårørende til å drive sosiale aktiviteter
7. Samhandling med private og ideelle aktører om oppgaveløsning

Kristiansands innspill til spørsmål 3: Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet?

1. Bidra til at samarbeid med regionale næringsaktører og lokale bedrifter er koordinert
2. Videreutvikle samarbeid med sykehus og spesialisthelsetjenesten om pasienthåndtering i kriser
3. Invitere bredden av frivillige organisasjoner til å bidra med aktiviteter og ideer
4. Målrettet og scenariobasert samhandling med nabokommuner
5. Inkludere kommunens utdanningssteder og studenter i lokalt beredskapssamarbeid
6. Utarbeide og oppdatere oversikter over personellressurser
7. Utforske hvem som kan mobiliseres til å erstatte kommunalt personell
8. Sikre drift av kritiske tjenester som utføres av private leverandører
9. Styrke og opprettholde tillit til kommunens administrasjon og politiske ledelse
10. Forberede lokalsamfunnet på å håndtere desinformasjon
11. Styrke demokratisk beredskap i befolkningen
12. Kartlegge steder hvor innbyggerne og kritiske kommunale tjenester kan søke beskyttelse
13. Etablere informasjonspunkt og vurdere andre informasjonskanaler
14. Forberede håndtering av langvarig bortfall av vann og strøm
15. Tilrettelegge for lokal matproduksjon
16. Styrke kapasitet og kompetanse på digital sikkerhet
17. Planlegge for bortfall av elektronisk kommunikasjon (EKOM)
18. Analyser og planverk som tar høyde for utvidet trusselbilde
19. Samhandle med kunnskapsmiljøer
20. Øve sammen med befolkningen
21. Forberede ansatte gjennom jevnlig øvelser

Sammendrag

Kommunesektorens organisasjon KS ønsker innspill i årets debatthefte «Debatthefte 2026. Tid for taktskifte». Det handler om hva kommuner og fylkeskommuner selv kan og bør gjøre nå for å redusere forventningsgapet og møte de store og dramatiske sikkerhetspolitiske endringene i verden og i Norge. Kommunedirektøren legger i denne saken frem problemstillingene i debattheftet til politisk behandling, med forslag til innspill fra Kristiansand.

Frist for innspill til KS Agder er 20. februar 2026. KS har sagt at de er kommunenes konkrete vedtak som er gjenstand for tilbakemelding til KS. Derfor er alle innspill lagt inn i forslaget til vedtak. Saksframstillingen inneholder utdypende informasjon for hvert vedtakspunkt.

Tema i årets debatthefte berører alle områder, og saken blir derfor behandlet i alle hovedutvalg før endelig vedtak oversendes KS.

Innspillene som sendes KS er forslag som administrasjonen vil jobbe videre med internt. Mange av forslagene kan følges opp innenfor dagens budsjettammer. De tiltakene som krever omprioriteringer og økte rammer framover, vil bli lagt fram gjennom de ordinære budsjettprosessene og tertialrapporteringer.

Vedlegg:

KS Debattheft 2026 Tid for taktskifte

Saksutredning

1. Bakgrunn for saken

Kommunesektorens organisasjon KS inviterer hvert år kommunene og fylkeskommunene til å gi innspill på aktuelle strategiske spørsmål som skal bidra til å utvikle ny politikk eller sette dagsorden. Dette gjøres via utsending av et debatthefte.

Frist for innspill til KS Agder er 20. februar 2026. Innspillet fra Kristiansand kommune sammenstilles av KS Agder og tas med som beslutningsgrunnlag når KS Hovedstyre senere behandler temaene. KS vil følge svarene opp både med forventninger overfor nasjonale myndigheter og i annet interessepolitisk arbeid, samt som utviklingsaktør overfor medlemmene og som arbeidsgiverorganisasjon.

Tema for årets debatthefte er «Tid for taktskifte», med følgende to undertema og tre spørsmål:

1. *Taktskifte for bærekraftig velferd.*
 - Spørsmål 1: Hva må vi gjøre i vår kommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?
 - Spørsmål 2: Hvordan kan vi i vår kommune de neste to årene bruke og mobilisere de arbeidskraftressursene vi har best mulig for å løse samfunnsoppgavene våre?
2. *Taktskifte for styrket beredskap.*
 - Spørsmål 3: Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet?

Kommunedirektøren legger i denne saken frem spørsmålene fra debattheftet til politisk behandling, med forslag til hva som bør være innspillene fra Kristiansand.

Forslag til innspill på spørsmål 1 og 2 som gjelder taktskifte for bærekraftig velferd er hentet kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2026.

For å få innspill til spørsmål 3 som gjelder styrket beredskapsevne har kommunedirektøren gjennomført en intern innspillsrunde. I tillegg er det innhentet innspill fra politimesteren i Agder, statsforvalter i Agder, distriktssjef for Agder heimevernsdistrikt, og fra deltakerne i kommunens beredskapsråd.

Kommunedirektøren har etterspurt innspill på 6 temaområder som KS har foreslått i debattheftet, og i saksframstillingen er forslagene sortert på disse 6 temaområdene.

I tillegg har kommunedirektøren tatt med noen av verbalvedtakene som bystyret vedtok i forbindelse med bystyrets behandling av forslag til økonomiplan for 2026. Det gjelder vedtak om matsikkerhet, kommunikasjonsløsninger, og tilfluktsrom.

Kommunedirektøren vil understreke at det ikke har kommet klare føringer eller veiledere fra staten ennå. Det er heller ikke lagt inn noen styrking av kommunenes rolle i totalforsvaret gjennom statsbudsjettet.

KS ønsker at det er kommunenes konkrete vedtak som er gjenstand for tilbakemelding til KS. Derfor er kommunedirektørens forslag til innspill oppsummert punktvis i forslag til vedtak. I saksframstillingen er det en kort utfyllende forklaring til hvert vedtakspunkt.

Innspillene som sendes KS er forslag som administrasjonen vil jobbe videre med internt. Mange av forslagene kan følges opp innenfor dagens budsjettammer. De tiltakene som krever omprioriteringer og økte rammer framover, vil bli lagt fram gjennom de ordinære budsjettprosessene og tertialrapporteringer.

2. Faste sjekkpunkter i alle saker

De faste sjekkpunktene som skal være med i alle politiske saker vurderes som lite relevant for denne typen sak. Fristene for KS debathefte gjør det heller ikke mulig å utrede konsekvenser eller involvere bredt utover den politiske behandlingen. Men det vil bli svært relevant når kommunen framover skal ta stilling til prioriteringer og endringer i ledelse og drift. Det gjelder alle sjekkpunktene:

- Juridiske vurderinger
- Økonomiske konsekvenser
- Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Studentutvalget og Ungdommens bystyre)
- Barn og unges interesser
- Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter
- Klima- og miljøkonsekvenser
- HMS/Folkehelse

3. Spørsmål 1 og 2 om bærekraftig velferd – forslag til innspill

KS debathefte om bærekraftig velferd: Kommunesektoren står overfor store og økende utfordringer knyttet til befolkningsutvikling, arbeidskraft og økonomi. Antallet eldre vil dobles innen 2050, og kommuner og fylkeskommuner vil møte betydelige økonomiske og personellmessige begrensninger. Det er derfor avgjørende å foreta nødvendige prioriteringer, mobilisere innbyggernes ressurser og bruke tilgjengelige arbeidskraftressurser mest mulig effektivt, for å sikre at innbyggerne har tillit til et bærekraftig velferdssamfunn også i fremtiden. For å møte utfordringene må endringstakten økes.

Spørsmål 1: Hva må vi gjøre i vår kommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

1. Forberede transformasjon av helse og omsorgstjenestene

Bærekraftige helse- og omsorgstjenester forutsetter en styrking av helsefremmende, forebyggende, habiliterende og rehabiliterende innsats slik at flest mulig blir i stand til å mestre hverdagslivet hele livet. Det kreves en bred tverrfaglig og tverrsektoriell innsats for å lykkes. Bystyret i Kristiansand har vedtatt en temaplan for helse og omsorg som beskriver aktuelle satsinger og grep for å lykkes med den kommende transformasjonen. Kristiansand kommune vil forsterke den pågående faglige dreiningen som skal fremme tidlig innsats, forebygging, egenmestring og mindre personellintensive tjenester

2. Ta i bruk digitale selvhjelps løsninger og prioritere tjenester som bidrar til at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem lengst mulig

Kristiansand kommune skal teste ut og ta i bruk teknologi som forbedrer innbyggernes mulighet til å mestre egen hverdag og ta aktivt del i egen helse, som for eksempel digitale selvhjelps løsninger, kommunal nettlege og digitale løsninger som gir brukere og pårørende økt tilgang til helseinformasjon og veiledning.

Kristiansand skal prioritere tjenester og tiltak som kan styrke innbyggernes muligheter for å bo lengst mulig hjemme også etter at de får funksjonssvikt. Dette gjelder tjenester som hjelpemiddelformidling, rehabilitering, hverdagsrehabilitering, korttidsplasser, treningsgruppe, dagsentertilbud mv.

3. Prioritere innføring av digitale løsninger som frigjør tid for fagpersonell

For å få frigjort tid hos helsepersonell vil Kristiansand kommune prioritere digitale løsninger som støtter informasjonsdeling, beslutningsstøtte, arbeidsprosesser, og underbygger ny ansvars- og oppgavedeling. Det innføres stadig mer teknologi i tjenestene, noe som innebærer at kommunen må dreie ressurser og kompetanse for å ivareta tilstrekkelig støtte til implementering, drift og forvaltning av systemer, tjenesteutvikling og endringsledelse.

Økt digitalisering gjør samtidig tjenestene mer sårbare for bortfall av strøm og Ekom, og for hybride angrep som nå er en del av det nye trusselbilde. Det krever av kommunen må ha beredskapsplaner for å kunne håndtere slike situasjoner.

Samtidig vil kommunedirektøren understreke at det oppleves det utfordrende for kommunen at den nasjonale satsingen på digitalisering av kommunesektoren ikke går raskt nok til å understøtte den kommunale omstillingen.

4. Anskaffelse av nytt elektroniske pasientjournalssystem for bedre informasjonsflyt

Dagens EPJ systemer (elektronisk pasientjournal) skal skiftes ut. De tilfredsstillende ikke dagens krav og forventninger til digitale løsninger og har ikke tilpasset funksjon til å kunne innføre nasjonale fellesløsninger uten at dette medfører ekstraarbeid og merkostnader. Alle 25 kommunene i Agder har gått sammen om å kjøpe et felles elektronisk pasientjournal-system. Dette skal gi bedre informasjonsflyt, enklere samarbeid mellom kommunene og en mer helhetlig tjeneste for innbyggerne. Kristiansand kommune er prosjekteier for en slik felles anskaffelse.

5. Avstemme forventninger til tjenestenes nivå og innhold framover

På grunn av den trangere økonomiske situasjonen, utfordringer med tilgang til personell og det demografiske utfordringsbildet fremover vil kommunen bli nødt til å vurdere tjenestetildeling med hensyn til nivå, hyppighet og omfang av tjeneste. Dette for å fastsette et minste forsvarlig nivå på ulike tjenester. Derfor blir det viktig å jobbe med å avstemme forventningene innbyggerne kan ha til nivå og innhold i kommunale helse- og omsorgstjenester. Dialogene vil omfatte både brukerorganisasjoner, fagmiljø og folkevalgte.

KS' debatthefte for 2025 handlet om forventningsgapet, og tydeliggjorde det gapet som er mellom hva som forventes av kommunesektoren og hva som er mulig å få til med ressursene som er tilgjengelige. Kristiansand kommune og andre kommuner var da samstemte: Kommunesektoren trenger større politisk og økonomisk handlefrihet for å løse sine oppgaver. Dette jobbes det videre med gjennom KS-systemet, bidrag til kommunekommisjonen og gjennom politiske kanaler.

Spørsmål 2: Hvordan kan vi i vår kommune de neste to årene bruke og mobilisere de arbeidskraftressursene vi har best mulig for å løse samfunnsoppdraget vårt?

1. Justere ansvars- og oppgavefordeling for å sikre effektiv bruk av kompetanse

Kristiansand kommune har over tid jobbet med å justere ansvars- og oppgavedeling i tjenestene for å finne løsninger som kan bidra til at ansattes kompetanse benyttes mer hensiktsmessig. Dette arbeidet skal videreutvikles de neste årene.

I tillegg til den interne oppgavefordelingen i kommunen, vil kommunen også prioritere avklaringer som gjelder oppgavedeling mellom spesialisttjenesten og kommunene.

2. Videreutvikle livsfasepolitikk som fremmer arbeidsglede og bidrar til at ansatte motiveres for å stå lengre i jobb

Kristiansand kommune har igangsatt et kartleggingsarbeid for å identifisere behov til ansatte i ulike livsfaser, som for eksempel ung og nyutdannet, etableringsfase med familie/småbarnsforeldre, alderen mellom 40-55 år, alderen 55 år og eldre. Basert på kartleggingen skal det iverksettes arbeidsgivertiltak som tilrettelegger for ulike behov individuelt og i ulike livsfaser.

3. Redusere sykefravær

Kristiansand kommune vil styrke ansattes evner til å stå i jobb over tid, og komme tilbake etter sykmelding. Det vil innebære å frigjøre tid hos ledere til å jobbe med

helsefremmende turnuser og arbeidsmiljø. De skal samarbeide med bedriftshelsetjenesten og andre kompetansemiljø for å få råd om hvilke verktøy som kan styrke arbeidsmiljøet, og hva som er riktige tiltak for ansatte med risiko for fravær.

4. Øke andelen heltidsansatte

Kristiansand kommune har gjennomført et heltidskulturprosjekt som nå er avsluttet. I løpet av prosjektperioden er det utarbeidet retningslinjer for å øke andelen heltidsansatte, og det er etablert samarbeidsarenaer, systemtiltak og rutiner som er implementert i ordinær drift. Forskning viser imidlertid at ønsket utvikling lett kan stagnere uten kontinuerlig oppmerksomhet, og det er derfor avgjørende at alle tjenesteområder holder fast ved målet om å øke både andelen heltid og gjennomsnittlig stillingsstørrelse.

5. Rekruttere og kvalifisere personer utenfor arbeidslivet til stillinger i kommunen

Kristiansand kommune har igangsatt en rekke tiltak for å kvalifisere flere unge personer utenfor skole og arbeidsliv for jobbmuligheter i privat og offentlig sektor. Kommunen som arbeidsgiver skal videreutvikle innsatsen innen arbeidstrening, inkludering og kvalifisering. Blant annet skal det satses på å styrke språk- og kvalifiseringstiltak, støtte ansatte til å kvalifisere seg til fagbrev eller kompetansebevis, og tilrettelegge for at unge utenfor skole og arbeidsliv kan gå inn i kvalifiseringsløp på arbeidsplassen. Kommunen har også en egen trainee-ordning for innvandrere med høyere utdanning.

Kommunen har en viktig rolle som stor lærlingebedrift. Det innebærer et særlig ansvar for å tilby arbeidstrening, kvalifisering mot kompetansebevis og lærlingplasser. For at lærlinger ikke skal falle ut av lærlingeløpet må det være god kvalitet på oppfølgingen.

Kommunen har åpnet opp for å ansette inntil 20 personer per år som etter gitte kriterier er unntatt fra kvalifikasjonsprinsippet, noe som gjør det enklere å rekruttere unge som ellers står i fare for å falle ut av arbeidslivet.

6. Stimulere lokalsamfunn, frivillige og pårørende til å drive sosiale aktiviteter

Kristiansand kommune vil stimulere til at nettverk og nærmiljø får motivasjon til å bidra med sosial støtte og praktisk hjelp for personer som har behov for det. Seniorer og pensjonister er en særlig viktig ressurs med både arbeids- og livserfaring til å kunne bidra i utforming, planlegging og gjennomføring av ulike sosiale aktiviteter og tilbud. Samtidig er det viktig å involvere barn og unge til deltakelse, for å stimulere til kultur for å bidra i nettverk og fellesskap.

Kommunen vil videreutvikle ulike metoder for nettverksmobilisering, som for eksempel nettverkskartlegging, nettverksmøter og nettverksråd.

Pårørende er en stor ressurs, men mange vil også trenge støtte for å håndtere de omfattende omsorgsoppgavene de står i. Kommunen vil stimulere til at pårørende kan knytte kontakter og at det etableres selvstyrte nettverksgrupper. Blant annet kan det være aktuelt å etablere et kontaktpunkt for pårørende som kan gi informasjon og veiledning, koordinere tilbud til pårørende og samarbeid med frivillighet, samt tilby kompetanseheving til ansatte.

7. Samhandling med private og ideelle aktører om oppgaveløsning

Mange av kommunens oppgaver kan gjøres av andre aktører. Den pågående omstillingen vil omfatte vurdering av hvilke tiltak som kommunen kan overlate til andre å tilby, slik at de kommunale helse- og omsorgstjenestene kan sikre driften av sin kjernevirksomhet.

4. Spørsmål 3: Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet?

KS debatthefte om styrket beredskap: Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa er mer alvorlig enn på lenge, og kommuner og fylkeskommuner har en sentral rolle som

førstelinje i totalforsvaret. Hacker-angrep, påvirkningsaksjoner, klimaendringer og geopolitiske trusler stiller nye krav til beredskap og krisehåndtering. Stortinget har behandlet totalberedskapsmeldingen, som understreker kommunenes ansvar for grunnberedskap og fylkeskommunenes koordinerende rolle, som bygger på NATOs syv grunnleggende forventninger til samfunnets motstandsdyktighet. Kommunene skal sikre kontinuitet i kritiske tjenester, robust kraftforsyning, mat- og vannforsyning, evakuering og transport, sivile kommunikasjonssystemer og helsetjenester – også i kriser og krig.

KS har foreslått 6 tema som kan være aktuelle tiltaksområder:

- 1. Samarbeid tettere lokalt*
- 2. Rekruttere arbeidskraft*
- 3. Styrke egenberedskapen i lokalsamfunnet*
- 4. Styrke den digitale sikkerheten og beredskapen*
- 5. Øve selv og sammen med andre*

Tema 1: Samarbeide tettere lokalt

KS debatthefte om tema 1: Kommunale beredskapsråd og samarbeide med frivillige, næringsliv, politi og andre aktører styrker evnen til å forebygge og håndtere kriser, og gir bedre koordinering av ressursene.

1. Bidra til at samarbeid med regionale næringsaktører og lokale bedrifter er koordinert

Næringslivet og lokale bedrifter har varer, kompetanse, utstyr, og lokaler og driver en rekke funksjoner som kan understøtte kritiske samfunnsfunksjoner. Mange små og mellomstore bedrifter kan få sentrale rolle i beredskapen. Det kan for eksempel være håndverkere som virksomheter og kommuner er avhengige av for å opprettholde drift under kriser. Bruk av droner og teknologi i moderne krigføring gjør også at vi må tenke nytt om hvem det er aktuelt å mobilisere, f.eks. vil teknologimiljøene trolig være mer aktuelle nå enn tidligere.

På nasjonalt nivå har NHO ansvar for koordinering gjennom Næringslivets sikkerhetsråd (NSR). Det er foreløpig usikkert hva det kan bety for lokale og regionale samarbeidsstrukturer. Ikke alle bransjer er organisert gjennom NHO, for eksempel er de fleste matkjedene organisert i Virke. Statsforvalter har en sentral rolle i regional organisering av samhandling med regionalt og lokalt næringsliv. Samtidig er det kommunene som har den daglige og praktiske samhandlingen.

Samhandling om beredskap bør bygge på gjeldende strukturer. Agder har flere typer nettverk, som for eksempel Næringsforeninger, Agder Næringsallianse, klynger som NODE, DIGIN og Eyde og andre typer næringsnettverk. Men det er behov for å avklare hvem som har ansvar for hva. Kristiansand kommune kan bidra til denne avklaringen, blant annet som vertskommune for mange av de største bedriftene.

2. Videreutvikle samarbeid med sykehus og spesialisthelsetjenesten om pasienthåndtering i kriser

Kristiansand har gjennom samhandling i Helsefellesskapet formalisert samarbeid med Sørlandet sykehus helseforetak (SSHF) om håndtering av pasienter i kriser med stort skadeomfang. Samarbeidet består blant annet av å utvikle felles kunnskapsgrunnlag, planverk og øvelser.

3. Invitere bredden av frivillige organisasjoner til å bidra med aktiviteter og ideer

Kristiansand kommune har over tid hatt et systematisk og avtalefestet samarbeid om beredskap med flere relevante frivillige organisasjoner, som Røde Kors, Sanitetskvinnene og Norsk Folkehjelp. Med de nye truslene kan det være aktuelt å bredde ut samarbeidet til flere typer organisasjoner. For eksempel har Bygdekvinnelaget meldt at de kan lære

folk å bli mer selvforsynte med mat, og Blå Kors har sagt de kan bistå med å ta vare på sårbare grupper. Bydelsråd og velforeninger kan få viktige roller i lokalt beredskapsarbeid.

For noen organisasjoner kan deltakelse i beredskapsarbeidet bidra til å mobilisere og aktivisere flere medlemmer ved at de frivillige kan få viktige og meningsfulle oppgaver. Og for innbyggerne er det en mulighet for å styrke egen motstandskraft om de engasjerer seg i frivillig arbeid, og lærer å klare seg selv.

Kommunen kan bli bedre på hvordan ta imot og følge opp henvendelser fra ulike organisasjoner som ønsker å bidra, og i tillegg invitere aktivt til samarbeid på områder hvor organisasjonene har interesse, kompetanse og mulighet for å mobilisere frivillige.

4.Målrettet og scenariobasert samhandling med nabokommuner

Koordinering på fylkesnivå ivaretas av Statsforvalter gjennom fylkesberedskapsrådet, hvor blant annet Kristiansand er representert. Når det gjelder nabokommuner, har Kristiansand allerede pågående samarbeid om flere utviklingsprosjekt innen beredskap, som håndtering av klimaendringer. Kommunene i Region Kristiansand opprettet høsten 2025 et beredskapsnettverk hvor formålet er å styrke beredskapen og samarbeidet mellom kommunene i regionen gjennom læring, deling og felles tiltak. Kristiansand leder nettverket. Det gjenstår å avklare hva et slikt samarbeid skal handle om i praksis, og hvilke scenarioer som kan bety at Kristiansand bør ta på seg ansvar på vegne av andre kommuner.

5.Inkludere kommunens utdanningssteder og studenter i lokalt beredskapssamarbeid

Kristiansand er en studentby med ca. 10 000 studenter, og av disse er ca. halvparten hjemmehørende i en annen kommune. I en beredskapssituasjon kan vi anta at mange studenter velger å dra til sin hjemkommune, avhengig av situasjonens omfang, lengde og innhold. Hvis mange studenter velger å flytte hjem, vil det frigjøre mange studenthybler. Alle utdanningssteder har lokaler som brukes til undervisning og forskning. Dette er lokaler som kan bli ressurser i en beredskapssituasjon.

De studentene som blir boende kan utgjøre en ressurs for kommunen når det gjelder ivaretagelse av kritiske funksjoner. I tillegg har kommunen ansvar for å huske på studentene når det skal gis informasjon til befolkningen, samt å planlegge for både beskyttelse og evakueringer.

NLA Gimlekollen har tradisjon for å delta i øvelser for å gi studenter medietrening, og sykepleierstudenter ved UiA deltar årlig som markører (statister). Dette gir verdifull gjensidig erfaringer under øvelser.

Tema 2: Rekruttere arbeidskraft

KS debatthefte om tema 2: Ved krise eller krig kan staten beordre innbyggere til sivilt arbeid, men loven avklarer ikke kommunenes behov for personell, for å ivareta kritiske tjenester.

6. Utarbeide og oppdatere oversikter over personellressurser

I en krise har kommunen fortsatt ansvar for at de grunnleggende og kritiske tjenestene ivaretas på en trygg og forutsigbar måte. Samtidig må kommunen være forberedt på at fagpersoner og ledere kan bli utkalt til å gjøre andre oppgaver. Noen tjenester er mer utsatt enn andre. Det kan derfor være avgjørende at kommunen har oppdaterte oversikter som viser hvem som må holdes tilbake og hvem som kan omdirigeres. Det inkluderer også oversikt over hvem som er en del av forsvaret og sivilforsvaret.

Hva som er samfunnskritiske funksjoner, vil variere utfra ulike trusselsituasjoner. Det kan være behov for flere ulike oversikter.

7. Utforske hvem som kan mobiliseres til å erstatte kommunalt personell

I en krise kan flere av kommunens personell bli omdirigert. Det kan også hende at de velger å forlate kommunen til andre steder, enten fordi de har familie der eller opplever det tryggere. Det kan derfor bli aktuelt å tenke kreativt om hvem som kan mobiliseres. Under pandemien fikk kommunen god erfaring i å mobilisere pensjonister og studenter. De bistod både i smittevern og i vaksineringsarbeid. Mange frivillige organisasjoner har medlemmer med både kompetanse, erfaring og engasjement. Dette kan derfor være tema for videre utforskning.

Dersom krigshandlinger skjer i Norge eller i andre nærliggende områder vil helsetjenester raskt bli involvert for å understøtte Forsvaret. Sykehusenes nye oppgaver vil medføre at en stor del pasienter blir utskrevet til kommunene. Dette vil igjen gi store utfordringer på helsevesenet og strenge prioriteringer vil måtte gjøres. Mange pårørende vil måtte prioritere å ta vare på sine nærmeste og kan dermed bli utilgjengelige for andre viktige oppgaver i kommunene. I tillegg til å ha oversikt over kompetanse, kan det derfor også være aktuelt å ha oversikt over tilgjengelighet.

8. Sikre drift av kritiske tjenester som utføres av private leverandører

Kommunen har basert seg på å kjøpe en høy andel av de tekniske driftstjenestene fra private leverandører, som for eksempel brøyting, håndverkstjenester etc. Leverandørene har både kompetanse og utstyr som kan bli en del av det samlede totalforsvaret i en krisesituasjon. Da blir det viktig å ha avklart hvilke kritiske tjenester som bør være tilgjengelig for kommunens drift, og sikre at det er nedfelt i avtaler.

Tema 3: Styrke befolkningens demokratiske motstandskraft

KS debatthefte om tema 3: Tillit til myndigheter og lokalsamfunn og kildekritisk tenkning er en viktig beredskapsressurs mot digitale påvirkningsaksjoner og undergraving av demokratiet.

9. Styrke og opprettholde tillit til kommunens administrasjon og politiske ledelse

Det pågår allerede nå påvirkningsaksjoner med mål om å så mistillit til offentlige myndigheter. Samfunnet blir mer sårbart om innbyggerne ikke opplever at de kan stole på kommunen sin. I en krise er det avgjørende at innbyggerne stoler på de beslutningene som tas og den informasjonen som kommer. Målinger viser at innbyggere i Norge de siste årene har svekket tillit til offentlige institusjoner. Tillit må bygges i fredstid. Blant annet gjennom nøytral og saklig saksbehandling, åpenhet i beslutningsprosesser og anti-korrupsjonsarbeid.

10. Forberede lokalsamfunnet på å håndtere desinformasjon

Desinformasjon og falske nyheter er en økende utfordring. Under kriser kan vi risikere at desinformasjonen vil øke i omfang, tempo og anta nye former. Kommunen må forberede egen organisasjon og innbyggerne på å kunne sikre at det er riktig informasjon som kommer ut, og at man bruker kanaler som innbyggerne stoler på. Blant annet bør kommunen kunne tolke mediebildet, og ha en dialog med lokale redaktørstyrte medier.

Kildekritikk blir et stadig viktigere tema i skolen. Kildekritikk bør også være tema blant personer med sentrale roller som kunnskapsformidlere i kommunen, som for eksempel biblioteksansatte og saksbehandlere. Det er aktuelt å samarbeide med kompetansemiljø på lokale utdanningssteder for å få faglige oppdateringer på feltet.

11. Styrke demokratisk beredskap i befolkningen

De demokratiske verdiene vi har bygd vår samfunnsmodell på kan være i fare. Frihet og trygghet kommer ikke av seg selv. I skolen lærer elevene om demokratiets byggesteiner, noe som nå kan få økt aktualitet og relevans.

Erfaringer fra land i krig viser hvor sentralt det er å ha håp og framtidstro for å opprettholde motstandskraften hos både sivile og soldater. Gjennom kulturelle uttrykksformer blir vi minnet om hvem vi er, og hvilke verdier vi er villige til å kjempe

for. Deltakelse i frivillige organisasjoner kan skape samhold og være arena for meningsutveksling. Menigheter og livssynssamfunn kan være arenaer for å snakke om frykt og redsel for framtida.

Kristiansand har en sammensatt befolkning hvor en relativt stor andel har andre opprinnelsesland enn Norge. Mange har flyktet fra land i krig, og kommer fra land uten demokratisk styring. Det kan variere mellom både grupper og enkeltpersoner hva de velger å gjøre i en krigslignende situasjon, og om de kjenner nok på tilhørighet og samhold til at de om de har motivasjon og grunnlag for å kjempe for det norske demokratiet. Kommunens integreringsarbeid blir derfor en viktig del av å styrke den demokratiske beredskapen.

Tema 4: Styrke egenberedskapen i lokalsamfunnet

KS debatthefte om tema 4: DSB anbefaler at innbyggere skal klare seg minst én uke uten strøm og vann. Kommuner kan styrke beredskapen med å etablere alternative løsninger for drikkevann, mat, oppvarming og lokale beredskapslagre.

12. Kartlegge steder hvor innbyggerne kan søke beskyttelse

Bystyret har bedt administrasjonen om å utarbeide en rapport om status for tilfluktsrom. Rapporten skal vurdere dagens dekningsgrad og tilstanden på eksisterende tilfluktsrom, og i tillegg drøfte ulike metoder for å oppfylle kommunens behov for tilfluktsrom og andre beskyttelsessteder.

13. Etablere informasjonspunkt og vurdere andre informasjonskanaler

Kommunen jobber med å etablere informasjonspunkt som skal være steder hvor innbyggerne kan komme å få sikker informasjon. Disse stedene bør kunne håndtere bortfall av strøm, mat og elektronisk kommunikasjon, og de må være bemannet. Foreløpig planlegges det å etablere fire slike informasjonspunkt i Kristiansand. I tillegg er det aktuelt å avklare hvilke andre informasjonskanaler kommunen bør ha tilgang på.

14. Forberede håndtering av langvarig bortfall av vann og strøm

Kommunen er avhengig av at de fleste innbyggerne skal kunne klare seg selv over flere dager hvis det blir langvarig bortfall vann og/ eller strøm. Og det kan styrke egenberedskapen om mange innbyggere vet hvordan man rent praktisk kan klare seg selv og beskytte seg, for eksempel når det gjelder å lage mat under enkle forhold, klare seg i naturen, gjemme seg, søke ly, holde seg varm, klare seg uten strøm, kunne kommunisere uten nett, etc. Både frivillige organisasjoner og skolen er eksempler på aktører som kan bidra med å motivere og lære opp både barn og voksne.

Kommunen har et særlig ansvar for innbyggere som ikke klarer seg selv, både hjemmeboende med store hjelpebehov og institusjonsbeboere. De som ikke har pårørende eller annet nettverk er særlig sårbare. Det må blant annet avklares hva kommunen må ha på lager når det gjelder aggregater, drivstoff, mat og medisiner.

15. Tilrettelegge for lokal matproduksjon

Bystyret ønsker å styrke matberedskapen og har derfor bedt administrasjonen å påse at all dyrka mark som kommunen eier drives etter kravet om driveplikt i jordloven. Det skal tilbys langsiktig leieavtaler til drivere der dette er naturlig. Bystyret ber også om at det vurderes å selge slike arealer til bruk som allerede er i drift.

Tema 5: Styrke den digitale sikkerheten og beredskapen

KS debatthefte om tema 5: Kommunen bør sikre robuste digitale løsninger mot dataangrep og en beredskap for håndtering av alvorlige driftsavbrudd.

16. Styrke kapasitet og kompetanse på digital sikkerhet

Økt avhengighet av digitale løsninger stiller krav til motstandsdyktige systemer og rask respons ved avvik eller angrep. Kommunen arbeider aktivt med informasjonssikkerhet og hendelseshåndtering. Informasjonssikkerhet blir et strategisk viktig kompetanseområde framover.

Kommunen blir allerede i dag utsatt for data-angrep, og har behov for å styrke både kapasitet og kompetanse på å kunne forebygge og håndtere digitale angrep. Stadig flere løsninger går fra å betjenes over lokale servere til å være skyløsninger. Dette innebærer endringer i hva som ligger i rollen som systemeier og fagansvarlig, inkludert tydeligere rolleavklaring mellom IT-tjenesten og de som har fagsystemansvar.

Foreløpig er det utfordrende for kommunen å gjøre sikkerhetsfaglige vurdering av strategisk risiko ved innkjøp og anskaffelser, for eksempel ved kjøp av kameraer eller annen elektronikk. Det mangler rammer både nasjonalt og internasjonalt for at det skal kunne praktiseres.

17. Planlegge for bortfall av elektronisk kommunikasjon (EKOM)

Kommunen må oppdatere beredskapsplanene så de også omfatter scenarier med hybride angrep. For eksempel bør det øves på scenarier hvor EKOM ikke fungerer, og hvor det er behov for å varsle befolkningen. Kommunen må ha en kritisk gjennomgang av hvilken informasjon som bør være tilgjengelig uten EKOM.

Kommunen har en strategisk satsing på økt digitalisering, og de kommunale tjenestene er i stadig større grad basert på at den elektroniske baserte kommunikasjonen fungerer. Økt digitalisering er en ønsket utvikling for å få mer effektive og brukervennlige tjenester, men det er samtidig et dilemma at det samtidig også gjør kommunen mer sårbar for hybride angrep.

Tema 6: Øve selv og sammen med andre

KS debatthefte om tema 6: Felles øvelser med eksterne aktører gir bedre beredskap og øker samhandlingen i kritesituasjoner.

18. Analyser og planverk som tar høyde for utvidet trusselbilde

Kristiansand har over flere år opparbeidet rutiner og nettverk for å kunne være forberedt på ulike kriser. Det planlegges og gjennomføres jevnlig øvelser på ulike nivåer i organisasjonen, både internt og i samarbeid med eksterne beredskapsaktører som politi, brannvesen og helseforetak.

Gjennom håndtering av både pandemien og ulike hendelser som følge av ekstremvær, har kommunen også fått bred erfaring i kriseledelse. Men beredskap må nå vurderes på nytt, sett i lys av de voksende og alvorlige truslene samfunnet vårt står ovenfor.

Mye av informasjonen om de nye truslene er sikkerhetsgradert, noe som gjør det utfordrende å lage lokale beredskapsplaner. Kristiansand skal investere i det som kalles Nasjonal begrenset nett (NBN) for å ha mulighet til å behandle og kommunisere gradert informasjon til samarbeidsaktører.

Foreløpig har kommunen ikke oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser som tar høyde for et utvidet trusselbilde, og kompleksiteten i hvordan disse bør håndteres. Det er behov for å oppdatere både analyser og planverk, i samhandling med en større bredde av aktører enn gjeldende beredskapsplaner. Det gjelder for eksempel sykehuset for håndtering av skader, fylkeskommunen som har ansvar for transport og forflytninger, næringsaktører som har ansvar for forsyninger, sivilforsvaret om varsling og evakuering, kraftselskap om strømforsyninger, etc. I tillegg er det aktuelt å se det kriminalitetsforebyggende arbeidet og samarbeid med politiet i lys av mulige koblinger til internasjonale nettverk og statlige aktører. Kristiansand har mange relevante fagmiljø som er aktuelt å involvere i oppdatering av risiko- og sårbarhetsanalyser.

Kommunen, samarbeidsaktører og eiere av kritisk infrastruktur og samfunnsfunksjoner bør være forberedt på å kunne ta strategiske valg på kort varsel, og i komplekse situasjoner. Det må gjøres raske prioriteringer mellom kommunens behov, andre

samfunnsaktørers behov og forsvarets behov. Det er særlig viktig å holde politisk ledelse oppdatert så de er forberedt på å gjøre de nødvendige prioriteringene. Og

Statsforvalter har ansvar for regional koordinering, gjennom fylkesberedskapsrådet. Samtidig har Kristiansand flere kjennetegn som skiller seg fra andre kommuner i Agder. Både at byen har store befolkningskonsentrasjoner, er transportknutepunkt både for ferge, tog, vei og fly og vertskommune for store bedrifter, sykehus og utdanningssteder. I tillegg er kommunen vertskommuner for forsvarsanlegg. Det er derfor behov for at Kristiansand fortsatt får en sentral rolle i regionale risikoanalyser og det tilhørende planverket.

19. Samhandle med kunnskapsmiljøer

Kristiansand kommune har siden etableringen av Senter for integrert krisehåndtering ved UiA¹ inngått langvarige FoU prosjekter nasjonalt og internasjonalt. Kristiansand deltar i flere prosjekt- og forskningssamarbeid som bidrar til å systematisere egne og andres erfaringer. Det er aktuelt å knytte forskningsaktiviteten tettere på etablerte samarbeidsstrukturer som nå etableres for forskning i kommunesektoren, som for eksempel KSF-ordningen (KSF står for Kommunenes samarbeidsarena for forskning). Kristiansand kommune deltar i faglige nettverk og prosjekt sammen med blant annet DSB, KS og storbynettverk for beredskap. Samarbeidet med disse kunnskapsmiljøer skal videreutvikles.

20. Øve sammen med befolkningen

I beredskapsåret 2026 planlegges det flere typer øvelser, og flere vil involvere kommuner. Til høsten planlegges en øvelse som blant annet vil handle om bortfall av strøm og EKOM. Da kan det bli aktuelt å øve på bruk av informasjonspunkter, og det kan komme til å involvere frivillige organisasjoner og kanskje deler av befolkningen. Det er en vanskelig balanse å vite hvor mye man skal involvere befolkningen i øvelser, da det også kan skape unødig frykt og engstelse. Det gjelder særlig barn og unge. Samtidig kan det gi økt trygghet om innbyggerne vet hvordan de skal forholde seg.

DSB og Forsvaret forbereder følgende øvelser som del av Totalforsvarsåret 2026:

- Øvelse Digital (november 2025)
- Cold Response (mars 2026)
- Nordisk samarbeidsøvelse (mars 2026)
- Norge øver kommunene (andre halvår 2026)
- Totalforsvarsøvelsen TDX 26 (oktober 2026)
- Valiant Duel (oktober 2026)
- Norge øver befolkningen under Egenberedskapsuka (oktober 2026)

Det forventes at nasjonale myndigheter kommer med konkrete råd om og hvordan innbyggere skal involveres.

21. Forberede ansatte gjennom jevnlig øvelser

Diskusjonsøvelser i ledergrupper og i personalgrupper kan være nyttig for å forberede ansatte på ulike scenarier og bevisstgjøre dem på potensielle roller i en krise. Mange må forberedes på at de kan bli omdirigert til å gjøre andre oppgaver, og på at det kan bli nødvendig med raske beslutninger i et uoversiktlig bilde. Fram til nå er det mange kommunalt ansatte som aldri har vært med på en øvelse. I noen av de nye scenariene kan det bli aktuelt å inkludere andre og flere personellgrupper.

22. Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektørens forslag til vedtak er sortert under de tre spørsmålene fra KS. Innspillene berører alle områder, og blir derfor behandlet i alle hovedutvalg.

¹ Mer info om senteret her: <https://www.uia.no/om-uia/senter-og-nettverk/ciem/>

Kristiansands innspill til spørsmål 1: Hva må vi gjøre i vår kommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

1. Forberede transformasjon av helse og omsorgstjenestene
2. Ta i bruk digitale selvhjelps løsninger og prioritere tjenester som bidrar til at innbyggerne kan bo trygt i eget hjem lenger
3. Prioritere innføring av digitale løsninger som frigjør tid for fagpersonell
4. Anskaffelse av nytt elektroniske pasientjournalssystem for bedre informasjonsflyt
5. Avstemme forventninger til tjenestenes nivå og innhold framover

Kristiansands innspill til spørsmål 2: Hvordan kan vi i vår kommune de neste to årene bruke og mobilisere de arbeidskraftressursene vi har best mulig for å løse samfunnsoppgavet vårt?

1. Justere ansvars- og oppgavefordeling for å sikre effektiv bruk av kompetanse
2. Videreutvikle livsfasepolitikk og arbeidstidsordninger som fremmer økt arbeidsglede og bidrar til at ansatte motiveres for å stå lengre i jobb
3. Redusere sykefravær
4. Rekruttere og kvalifisere personer utenfor arbeidslivet til stillinger i kommunen
5. Stimulere lokalsamfunn, frivillige og pårørende til å drive sosiale aktiviteter
6. Samhandling med private og ideelle aktører om oppgaveløsning

Kristiansands innspill til spørsmål 3: Hva må vi prioritere i vår kommune for å styrke beredskapsvevnet – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet?

1. Bidra til at samarbeid med regionale næringsaktører og lokale bedrifter er koordinert
2. Videreutvikle samarbeid med sykehus og spesialisthelsetjenesten om pasienthåndtering i kriser
3. Invitere bredden av frivillige organisasjoner til å bidra med aktiviteter og ideer
4. Målrettet og scenariobasert samhandling med nabokommuner
5. Inkludere kommunens utdanningssteder og studenter i lokalt beredskapssamarbeid
6. Utarbeide og oppdatere oversikter over personellressurser
7. Utforske hvem som kan mobiliseres til å erstatte kommunalt personell
8. Sikre drift av kritiske tjenester som utføres av private leverandører
9. Styrke og opprettholde tillit til kommunens administrasjon og politiske ledelse
10. Forberede lokalsamfunnet på å håndtere desinformasjon
11. Styrke demokratisk beredskap i befolkningen
12. Kartlegge steder hvor innbyggerne og kritiske kommunale tjenester kan søke beskyttelse
13. Etablere informasjonspunkt og vurdere andre informasjonsskanaler
14. Forberede håndtering av langvarig bortfall av vann og strøm
15. Tilrettelegge for lokal matproduksjon
16. Styrke kapasitet og kompetanse på digital sikkerhet
17. Planlegge for bortfall av elektronisk kommunikasjon (EKOM)
18. Analyser og planverk som tar høyde for utvidet trusselbilde
19. Samhandle med kunnskapsmiljøer
20. Øve sammen med befolkningen
21. Forberede ansatte gjennom jevnlig øvelser

Punkt 5/26: Rapportering av alvorlige personalsaker og årsrapport for varslingsgruppen 2025

Bilag

Årsrapport 2025 for varslingsgruppen

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2026000871
Saksbehandler Arild Andresen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Partssammensatt utvalg	10.02.2026	5/26

RAPPORTERING AV ALVORLIGE PERSONALSAKER OG ÅRSRAPPORT FOR VARSLINGSGRUPPEN 2025

PARTSSAMMENSATT UTVALG HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 10.02.2026 SAK 5/26

Partssammensatt utvalgs vedtak:

1. Partssammensatt utvalg tar årsrapporten for 2025 for varslingsgruppen til orientering.
 2. Partssammensatt utvalg tar rapportering av alvorlige personalsaker for 2025 til orientering.
(Enst.)
- 12 av 13 repr. til stede.

10.02.2026